

Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden

SIMAV INFORMEERT

Van de bestuurstafel...

De laatste nieuwsbrief van 2024. Ook nu lijkt het jaar weer omgevlogen. Opnieuw een jaar waarin veel is gebeurd. Als bestuur zijn we best wel druk geweest met veel zaken die vaak wat minder in het zicht zijn, maar toch wel degelijk belangrijk. Zo hebben we voortgangsgesprekken gevoerd over de POM-status van SIMAV (POM staat voor Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud). Een belangrijke status voor onze organisatie in verband met subsidies. Natuurlijk komen uit zo'n gesprek verbeterpunten, maar onze POM-status stond geen moment ter discussie, en dat voor een vrijwilligersorganisatie!!

Als bestuur hebben ook extra tijd uitgetrokken om een goede risicoanalyse te doen. Een belangrijk, bestuurlijk instrument om tijdig en op goede wijze te kunnen handelen als risico's zich voordoen. Michel, Maks en ondergetekende hebben in de loop van dit jaar onze kennismakingsronde afgerond. Mooi om zo alle molens, molenaars en molenverhalen te leren kennen. Wij hebben op deze manier veel kennis opgedaan die van belang is om onze Stichting te kunnen besturen.

In vorige nieuwsbrieven hebben we al stilgestaan bij bijzondere momenten dit jaar. Wat hierbij nog niet is genoemd, is de opening van de Hofwegense molen tijdens Open Monumentendag, afgelopen 9 september 2023. Op die bijzonder zonnige en warme dag hebben veel mensen deze molen bezocht. Het enige wat ontbrak was wind.

De Achtkante Molen in Streefkerk heeft haar eerste bezoekersseizoen er op zitten. We hebben veel bezoekers mogen ontvangen en heel wat enthousiaste reacties gezien. De omzet van Adri op de koffiemolen heeft hiermee natuurlijk wel een stevige boost gehad. Ook hebben we er diverse belangstellenden uit de molenwereld, zoals bijvoorbeeld De Hollandse Molen, mogen ontvangen.

In deze nieuwsbrief weer een diversiteit aan nieuwsberichten. Van de molenaar op de Souburghse Molen, natuurlijk een uitvoerig verslag van het vele werk dat de Technische Commissie weer heeft verzet, tot en met een inkijkje in het leven van onze penningmeester Maks van Middelkoop. In het bijzonder wil ik u aandacht vragen voor de oproep voor invulling van diverse vacatures. We hebben gelukkig veel vrijwilligers, maar we zijn dringend op zoek naar opvolging en uitbreiding. Als u misschien ook nog mensen kent die hiervoor mogelijk belangstelling hebben, stuur deze nieuwsbrief dan graag door.

Aan het einde van 2023 wil ik vooral iedereen die belangstelling heeft, vrijwilliger is of zich op een andere manier met SIMAV verbonden weet, bedanken voor de interesse en inzet voor onze stichting. In de hoop dat u ook komend jaar ons weer actief wil blijven steunen of inzetten. Ik wens u allemaal hele fijne feestdagen toe en een mooi, nieuw (molen) jaar!

Jan Nederveen, voorzitter

MOLENAARS AAN HET WOORD

Op bezoek bij de molenaar in de Souburghse molen

Wie de Souburghse molen een aantal jaren geleden zag staan, had er geen dubbeltje meer voor gegeven. Het woord bouwval was van toepassing, maar ziedaar, sinds twee jaar ziet deze beeldbepalende molen er weer prachtig en draaivaardig uit.

Jammer dat het regent tijdens mijn bezoek vandaag en dat het bladstil is. Molenaar Hans Tuijtel heeft dan ook weinig te doen en is wel in voor een praatje.

Hans werd op 25 december 1946 als kerstkind geboren in Papendrecht, maar nog terwijl hij in de wieg lag, verhuisde het gezin naar Alblasterdam. Zijn vader werkte als bedrijfsleider bij de werf De Noord en zijn moeder hield zich vooral bezig met de zorg van haar twee dochter en zoon en wat er verder komt kijken bij een huishouden. Na de basisschool ging Hans naar een internationaal internaat dat in Dordrecht gevestigd was. Daar had hij het prima naar zijn zin, maar de studie werd ruw onderbroken, want in die periode overleed zijn vader onverwachts. Omdat Hans' zussen inmiddels zelfstandig waren en dus niet meer thuis woonden, woonde zijn moeder alleen. Dat viel haar zwaar en Hans besloot weer thuis te gaan wonen. Hij zocht en vond werk in de plaatselijke tankfabriek.

”Tja, we woonden er dicht bij en dan ga je er eens kijken. Ik besloot de molenaarscursus te gaan volgen en draaide op verschillende molens. In 2001 behaalde ik mijn diploma.”

Na verloop van tijd besloot hij van werkkring te veranderen en ging als verkoper bij Atlas Copco in Zwijndrecht werken, Hij had het daar goed naar zijn zin en dat maakte dat hij er 34 jaar werkte, tot aan zijn pensioen.

Hans trouwde met een van de negen dochters van de kruidenier op de Plantageweg in Alblasterdam en het gezin werd verrijkt met een zoon en een dochter. De jaren verstreken met ups en downs, zoals in de meeste gezinnen. Het verdriet kwam echt binnen toen Hans' vrouw 26 jaar geleden overleed. Hun zoon was toen al zelfstandig en de dochter stond op het punt van trouwen, dus Hans stond er alleen voor. Gelukkig was daar zijn werk, maar het was niet gemakkelijk.

Naast zijn werk, ontwikkelde zich ook een hobby in de vorm van molens. Waarom molens? Hans: ”Tja, we woonden er dichtbij en dan ga je er eens kijken. Ik besloot de molenaarscursus te gaan volgen en draaide op verschillende molens. In 2001 behaalde ik mijn diploma.”

De vaste stek Souburgh

Vlot noemt Tuijtel een aantal molens op waar hij gedraaid heeft. Sommigen liggen buiten de Alblasserwaard, zoals de Korenmolen De Schelvenaer in Krimpen aan de Lek en de Windlust molen in Nieuwerkerk aan de IJssel. Aan deze kant van de rivier zorgde hij voor wind in de zeilen bij De Boterslootse en Oudendijkse molen en bij de Blokkerse Wipmolen die bij het Kinderdijkse Wereld Erfgoed behoort. “Ik had ook al eens aangegeven dat ik in de toekomst wel op de Souburgse molen zou willen draaien en ging regelmatig naar de restauraties kijken.” Die kans kwam met een telefoontje van Dik Verweij, die vroeg of hij op de Souburghmolen wilde draaien.

Daar zit Hans nu tevreden op zijn vaste stek. “Er is veel aan opgeknapt, zowel buiten als binnen. Waar eerder de douche zat, is nu het keukentje. De balken zijn wel origineel, maar hebben nieuwe koppen.” Dan toch maar de vraag hoe het komt dat een deel van de planken wand wordt ontsierd door verbladders. Op mijn vraag daarover reageert Hans: “Dat is juist de originele muur, die laten we zo!” De verwarmingsplaat tegen de zolder is niet origineel en geeft wel warmte, maar doordat die warmte opstijgt en deze juist de kamerruimte eronder moet verwarmen, heeft Hans op deze regenachtige dag zowel een kachel aan als een losse radiator. “Het duurt te lang voordat de kamer door die plaat warm genoeg is. Dan ga ik alweer huiswaarts.

”Nee hoor, ik heb meestal wel wat te doen in of rondom de molen en er komen ook voorbijgangers langs die soms aankomen.”

Dit onderkomen voelt als ‘mijn molen’, al draai ik er niet alleen op hoor! Arie Hoek draait hier ook.” Vraag: “is het niet een wat eenzaam bestaan?” Antwoord: ”nee hoor, ik heb meestal wel wat te doen in of rondom de molen en er komen ook voorbijgangers langs die soms aankomen.”

Ondanks de regen heeft Hans vandaag ook drie bezoekers gehad die, het weer trotserend in stoere regenkleding, naar de molen kwamen fietsen. “Het waren drie Zwitsers, die vanuit Zwitserland een grote fietstocht deden, onder andere door Nederland. Zij waren zeer geïnteresseerd en dan is het leuk vertellen. Er fietsen regelmatig mensen langs en vanuit hier zie ik dan dat ze de informatieborden lezen en naar de molen kijken, om vervolgens verder te fietsen. Dat is wel jammer. Vanaf de molen is het ook wat ver om te roepen: Kom maar verder hoor!” Nu de winter nadert, nemen de toeristenbezoeken af. “Ik heb buitenom altijd wel wat te doen, dus ik voel me niet eenzaam hoor. Tijdens de winter komen er regelmatig vrienden en kennissen langs en dan is het ook gezellig hier”.

We maken nog een rondje buitenom en bespreken de eisen van SIMAV met betrekking tot het opknappen en onderhouden van de molen. Niet alles wat kan mag, zo blijkt. Toch worden ook hier concessies gedaan in het kader van de werkzaamheid, zo ontdek ik. De op het oog bakelieten stopcontacten, blijken bij nader inzien toch van hedendaags materiaal! Noodgedwongen moet ook het moleninterieur soms met zijn tijd mee.

AGENDA

Bekijk meer nieuws op onze website!

[WEBSITE SIMAV](#)

11 mei – Nationale Molendag

14 september – Open Monumentendag

5 oktober – SIMAV molendag

VACATURES

SIMAV beheert 36 rijksmonumenten in de Alblasterwaard en de Vijfheerenlanden, waarvan 33 historische polder- en korenmolens. De molenstichting wordt gedragen door molenaars en vrijwilligers (85 personen), ondersteund door externe deskundigen en een beroepskracht. Het kantoor zit in de schitterende korenmolen De Liefde in Streefkerk.

Op dit moment zoeken we vrijwilligers:

- 🌍 Beheerder(s) voor de website (gemiddeld ongeveer 1½ uur p.w.). De stukken voor de site worden aangeleverd.
- 🌍 ICT Beheerder voor de interne automatisering, waaronder het Intranet.
- 🌍 Notulist(en) voor de vergaderingen van het Bestuur (10 x p.j.), de Raad van Toezicht (4x p.j.), de vrijwilligers/molenaarsavond (1x p.j.), het College van Beschermers (2x p.j.) en de Molenaarscommissie (2x p.j.). Tijdsbesteding ongeveer 3 uur per week. Er wordt niet gevraagd “letterlijk” te notuleren. Hoofdlijnen, besluiten en actielijst moet worden bijgehouden.
- 🌍 Wervingscoördinator sponsoren. Dit is een nieuwe functie. Zijn/haar taak wordt om gelden van bedrijven, instellingen en particulieren te verwerven in aanvulling op de door de overheden beschikbaar gestelde gelden; tijdsbesteding in overleg.
- 🌍 Coördinator voor de -nog op te richten- stichtingen Vrienden van; een nieuwe functie; tijdsbesteding in overleg.
- 🌍 Specialist, die thuis is in het woud van subsidies; nieuwe functie; tijdsbesteding in overleg.

Naast deze meer specifieke taken is er altijd plaats voor vrijwilligers, die zich graag willen inzetten voor de PR, het klusteam of in de technische commissie.

Voor de meeste taken kan vaak ook gewoon vanuit huis worden gewerkt. Een combinatie van taken kan natuurlijk ook. SIMAV werkt in een SharePoint omgeving.

Heeft u interesse, of kent u iemand in uw omgeving, die het leuk vindt om haar/zijn bijdrage te leveren aan het in stand houden van de prachtige historische windmolens in de Alblasterwaard en de Vijfheerenlanden, dan wordt u verzocht contact op te nemen met de secretaris (Herman van Santen), te bereiken via herman.van.santen@simav.nl. Bellen mag ook op 0655108633. Voor wie wij zijn en wat we doen, is uiteraard ook de nodige informatie te halen op onze website: simav.nl.

Op de SIMAV-molens zijn vrijwillig molenaars actief. Dit zijn bevlogen mensen (m en v) die zich met hart en ziel inzetten voor ‘hun’ molen. Wilt u meer weten van het ambacht van molenaar, de opleiding of wilt u kijken of het zijn van molenaar ook iets voor u is, neem dan contact op met Alex van der Perk, een van onze opleiders (alex.van.der.perk@simav.nl).

WILT U MEER WETEN?

Gebruik de button hieronder om een e-mail te sturen naar Alex van der Perk.

MAIL ALEX

Vanuit de technische commissie

Regulier onderhoud - algemeen

De TC is bezig met het voorbereiden van het schilderwerk volgend jaar. Er worden prijzen opgevraagd voor het schilderwerk voor de Bonkmolen, molen De Liefde, Hoekmolen, Kooiwijkse molen, Oudendijkse molen en de Peilmolen. Mogelijk moeten er ook vooraf reparaties gedaan worden aan houtwerk.

Iedere 6 jaar krijgt een molen in principe een schilderbeurt. Voor sommige onderdelen, die met een teervervanger zijn behandeld, is vaak een extra schilderbeurt nodig. Helaas zijn de financiële middelen daarvoor te beperkt.

Bij de Kortlandse molen wordt binnenkort 1 van de wieken vervangen. De buitenroede was al eerder vervangen in het kader van het groot onderhoud.

Groot Onderhoud

Het groot onderhoud bij de Kerkmolen is bijna gereed. Hierbij is het riet van de kap vervangen. De molen staat er weer prachtig bij. Er zijn ook diverse houten onderdelen vervangen in de kap zoals de vuurplanken. Deze planken beschermen het riet tegen mogelijke vonken wanneer de molen sterk geremd (vangen) moet worden. Het is niet gebruikelijk dat er vonken vanaf komen, maar het is bedoeld voor noodsituaties. Het is dan wel zo veilig dat het kwetsbare riet dan niet kan gaan branden.

Restauraties

De restauratie van de Oostmolen is gereed. Als laatste onderdeel is het wiekenkruis aangebracht. Het maken van een roede is kostbaar en vraagt vakmanschap. Een roede is het belangrijkste constructieve onderdeel van het wiekenkruis. Oorspronkelijk was deze van hout, later van geklonken staal (4 platen/4 hoeklijsten met verzonken klinknagels) en tegenwoordig gelast. Zeker in de werkplaats van het constructiebedrijf is het altijd weer indrukwekkend om de lengte van dit onderdeel te zien. Allerlei zaken spelen hierbij een belangrijke rol, denk aan staalsoort, staaldikte en laswerk. Wanneer de roeden klaar zijn, worden de lassen standaard elektronisch doorgemeten om na te gaan of de lassen voldoen aan de eisen. We willen graag dat de roeden weer tientallen jaren meegaan.

Met de restauratie heeft de Oostmolen weer Busselneuzen. Dit is een verbeterd wieksysteem met gestroomlijnde neuzen aan de roeden. In de periode 1943 - 1982 heeft de molen ook dit wieksysteem gehad. Met de restauratie in 1982 zijn de Busselneuzen vervangen door het normale oud-Hollandse systeem met houten borden. Toen was het idee dat je 2 verschillende wieksystemen kon zien, Busselneuzen bij de Westmolen en de houten borden bij de Oostmolen. Met de huidige restauratie is vooral gekeken naar de historische context dat bepalend was voor het type wieksysteem. De Oostmolen was tot ongeveer 1971 voor de polder in bedrijf. Omdat de molen op dat moment Busselneuzen had, is dat een belangrijke historische gegeven. De molen is ook geschilderd zodat de molen na deze omvangrijke restauratie er weer prachtig bij staat.

Kleine Molen Streefkerk, foto: Cees van der Wal

Een Raboman als penningmeester

In het kader: ken uw bestuur, stonden al eerder interviews in de nieuwsbrief met voorzitter Jan Nederveen en algemeen adjunct Floor de Lange. Deze keer is de beurt aan penningmeester Maks van Middelkoop. Evenals de eerdergenoemden is Maks vanuit een gemeentelijke bestuursfunctie bijna als vanzelfsprekend doorgestroomd naar het SIMAV -bestuur.

Als uw schrijfster aankomt, zijn enkele bestuursleden nog druk aan het vergaderen. Het bestuur heeft de afgelopen periode werkbezoeken afgelegd bij alle molens en molenaars. De tijdens de bezoeken genoteerde op- en aanmerkingen vinden in dit samenzijn een vervolg.

Jeugd

De eerste vraag ligt al direct op tafel, als we van start gaan. Maks, niet Max? “Al sinds 1702 heet de oudste zoon afgewisseld Gerrit of Marcus, in mijn geval dus wat gemoderniseerd tot de roepnaam Maks. Mijn vader had een boek gelezen over een hond die Max heette en vond dat je een kind geen hondennaam moest geven, vandaar Maks.”

“De naam Van Middelkoop is ook echt gelinkt aan Tienhoven. Ik heb er tot mijn zesde gewoond. Toen verhuisden we naar Ameide en gingen wonen in een voormalige bakkerij aankomen.”

Van Middelkoop werd op 25 januari 1958 geboren als oudste zoon, in Tienhoven. Er zouden in de jaren die volgden nog vijf kinderen geboren worden. “De naam Van Middelkoop is ook echt gelinkt aan Tienhoven. Ik heb er tot mijn zesde gewoond. Toen verhuisden we naar Ameide en gingen wonen in een voormalige bakkerij. In het huis en daaromheen was heel veel ruimte. Een van de schuren werd gebruikt voor opslag van oud papier, waarvan de opbrengst bestemd was voor de fanfare. Mijn vader, in het dagelijks leven metselaar, was er lid van, evenals mijn opa en toen ik 6 jaar oud was had ik ook al een toeter (trompet). Om mijn achtste blies ik mee, tot op de dag van vandaag! Het hele gezin had een muziekinstrument.”

Toen er een nieuwe christelijke school gebouwd werd in Ameide, nabij een nieuwe woonwijk, betrok het gezin Middelkoop de eerste nieuwgebouwde woning en ging Maks' moeder werken in de school als conciërge. “Bij die school was ook een tuin. Het was mijn werk om het gras te maaien.

Tijdens de vakanties werkten we allemaal mee om de stoelen en tafels te boenen en allerlei andere klusjes te doen. Wij hadden ook de sleutel van de school. Ja, de school was echt onze stek. Ook bij ons thuis was het de zoete inval. Daar moest mijn vriendin, mijn huidige vrouw, heel erg aan wennen in het begin. Zij had thuis alleen maar een broertje.” Maks kwam makkelijk aan zijn verkering. “Ze was de vriendin van mijn zus. Zo kregen de meeste van ons een relatie. Vrienden en vriendinnen van broers en/of zussen. Zo ging dat in ons dorp.”

School en werk

“Ik kon goed leren, dus na de basisschool ging ik naar de mavo. Ik fietste met zo’n 30 anderen dagelijks naar Vianen. Het advies was doorleren, dus daarna mocht ik nog naar de havo in Utrecht. Maar toen ik die afgerond had, vonden mijn ouders dat ik maar moest gaan werken. Ik reageerde op een advertentie van de Rabobank waarin werk aangeboden werd, met de mogelijkheid om door te studeren. Ik begon met de opleiding boekhoudkunde en in 2013 heb ik ook een universitaire studie gedaan. Leren, werk en gezin is best een flinke belasting. Daarom hebben wij onze drie kinderen gestimuleerd om op jonge leeftijd zoveel mogelijk door te studeren.

Binnen de Rabobank waren veel leer-en werkmogelijkheden. Ik heb op verschillende locaties in het land gewerkt, in verschillende (management)functies. Mijn voorwaarde was wel dat het bereikbaar moest zijn vanuit Ameide, want daar woonde ik met ons gezin en we wilden niet verhuizen. In mijn functie heb ik ook regelmatig lastige gesprekken moeten voeren, want bij fusies moesten er ook mensen vertrekken. Toen kwam ook het moment dat ik zelf aan de beurt was. Men koos een jonge vrouw om mijn baan in te vullen. Gelukkig was er een goede vertrekregeling. Ik was toen ook CDA-raadslid in Zederik en in 2017 kon ik daar wethouder worden. Door herindeling werd Zederik bij Vianen en Leerdam gevoegd. Van 2019 tot 2022 ging mijn loopbaan daar verder als wethouder van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. In die functie zat ik al in het algemeen bestuur van SIMAV dus toen ik stopte met werken, was het niet vreemd dat ik gevraagd werd om penningmeester te worden.

Uw schrijfster: “Er zitten hier wel heel veel wethouders en gemeenteraadsleden!” Antwoord: “dat klopt! Herman van Santen (secretaris SIMAV) heeft vast in zijn telefoonlijst gekeken.”

Vrijwilligerswerk

Maks omschrijft zichzelf als een veranderaar. “Ik houd niet van saai. Bij SIMAV is het voorlopig nog veranderend genoeg. Eind twintigste eeuw was er sprake van een plan om de molens, boezemkades en watergangen bij Streefkerk meer een geheel te maken, zoiets als in Kinderdijk. Dat kostte drie-en-een-half miljoen. Te veel geld, dus het plan kwam in de lade terecht. Een tijdje terug is het daar weer eens uit gehaald. Dat is zo’n project waar ik me wel in wil verdiepen. Ik ben ook secretaris van de historische vereniging Ameide/Tienhoven. Ik ben geen techneut, dus het technische gedeelte van de molen trekt niet mijn aandacht, maar het landschap waarin ze staan wel. Lezen is eveneens een hobby en dan vooral vakliteratuur, zoals de geschiedenis van de waterschappen.”

Zo komt een en ander toch bij elkaar en belanden we al pratende weer bij de werkbezoeken waar eerder over vergaderd werd. “Met drie nieuwe bestuursleden hebben we alle drie-en-dertig molens bezocht en met de molenaars gesproken. Het bezoek werd erg gewaardeerd en wij hebben er ook veel geleerd.”

” Met drie nieuwe bestuursleden hebben we alle drie-en-dertig molens bezocht en met de molenaars gesproken. Het bezoek werd erg gewaardeerd en wij hebben er ook veel geleerd.”

Komen we tot slot nog op een punt van zorg. “Bij de molenaars zitten gelukkig ook jongere mensen, maar de vrijwilligersgroep die nodig is om alles wat met de molens te maken heeft draaiende te houden, bestaat voor een groot deel uit 65-plussers. We kunnen niet alleen op senioren draaien, dus dat onderdeel vraagt in de nabije toekomst zeker de aandacht.”

Stemmers bedankt!

Rabo clubSupport. In totaal kregen ruim 32.000 clubs en verenigingen opnieuw een deel van het resultaat van de Rabobank. Hiervoor konden stemmen uitgebracht worden.

Ook onze molenstichting was een van de gegadigden en we zijn degenen die hun stem uitbrachten tbv onze molens daarvoor erg dankbaar!

Met een bedrag van ruim €400,- kon een AED deels bekostigd worden. Dankzij een aanzienlijk bedrag van Adri Schot, uitbater van De Koffie Molen, werd het bedrag dat voor rekening van SIMAV komt, nog verder verlaagd. De AED is bevestigd aan de Hoge Tiendwegmolen. Ook bij molen De Liefde, op de Lekdijk in Streefkerk is in 2019 een AED geplaatst.

Afgelopen jaar is, niet in de laatste plaats door trekpleister De Koffie Molen en mede door de opening van de Achtkante bezoekenmolen in mei, de toestroom van bezoekers duidelijk toegenomen. Een AED was daarom van harte welkom.

Molenaars en vrijwilligers volgen een reanimatietraining en leren hoe ze een AED moeten te gebruiken!

Kinderen waren ook welkom, want we kregen een onverwachte bezoeker en lekker lekkers.

De verrassing was groot, de mist en de kou maakte de sfeer compleet. En binnen, bij het vuur van de kachel, werd het ouderwets gezellig!

Hoog bezoek

Om de vrienden van molencomplex Streefkerk op de hoogte te houden van alles wat in en rondom de molens gebeurt hebben we hen uitgenodigd op de Koffie Molen (Hoge Tiendwegmolen) aan de Tiendweg.

Ook vriend worden?

Stuur een mail naar bestuur@simav.nl of gebruik de button hieronder.

WORD VRIEND

Broekmolen Streefkerk, foto: Cora Stout

STEUN DE MOLENSTICHTING

Wilt u ons werk eenmalig steunen of bijdragen aan een specifiek project, dan kan dat met een eenmalige gift door de QR code te scannen of klik hier onder.

GEEF UW GIFT HIER

Colofon

molenstichting
SIMAV

Stichting tot Instandhouding
van Molens in de Alblasserwaard
en de Vijfheerenlanden

🌐 Adres: Nieuwe Veer 42, 2959 AK Streefkerk

🌐 Contact:

☎ 0184 681178

✉ bestuur@simav.nl

🌐 Mail de redactie, ook voor aan- of afmelden
nieuwsbrief

MAIL REDACTIE

Copyright ©2023 SIMAV. All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.
